

Nota de premsa

Presentació de l'Informe 2008 al Parlament

27 d'abril de 2009

El Síndic denuncia que la manca de planificació de l'oferta educativa comporta problemes de saturació dels centres

En la segona compareixença al Parlament per explicar l'Informe 2008, Ribó també critica els retards en la concessió de la renda bàsica d'emancipació

Les queixes rebudes al Síndic sobre educació relaten problemes de saturació de l'oferta o de manca de provisió suficient de places. Aquesta situació de saturació ha provocat l'assignació de places a alumnes fora de les seves zones d'influència o a escoles allunyades dels domicilis familiars, ampliacions de ràtios, de grups i de centres un cop acabada la preinscripció.

Ribó ha denunciat aquesta situació al Parlament en la segona jornada del debat en comissió de l'Informe 2008 de la institució.

Els problemes de planificació s'afegeixen a la dilació en l'inici de les obres de construcció de nous centres (o de rehabilitació i manteniment dels antics) de totes les escoles i els instituts ubicats en condicions de provisionalitat i que han de fer servir aularis prefabricats. Aquestes dilacions en els processos constructius no contribueixen a garantir la qualitat del sistema educatiu públic, ja que massa sovint s'utilitzen com a classe espais no pensats per a aquests usos. Hi ha problemes d'espai, i sovint aquests espais són de mínims, amb patis sense equipaments esportius o nombre de banys insuficient en relació amb el nombre d'alumnes.

Aquestes condicions precàries tenen un segon impacte negatiu en el comportament de la demanda en els processos d'admissió i accentuen els problemes de segregació escolar, com va quedar reflectit en l'informe extraordinari sobre aquesta qüestió presentat al Parlament el mes de maig de 2008. A més, el Síndic constata que no es compleixen els compromisos adquirits sobre construccions de centres.

Altres temes destacats en la compareixença

Consum

Els convenis i la col·laboració amb les grans empreses de serveis

Durant el 2008, el Síndic ha signat convenis amb empreses privades i públiques que són prestadores de serveis d'interès general. A hores d'ara ja

s'han signat amb Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, Gas Natural, Fecsa Endesa, AGBAR i Telefónica, aquest darrer signat el 2007.

Gràcies als convenis s'agilita la tramitació de les queixes i s'explicita la voluntat d'aquestes empreses d'acollir-se a la supervisió del Síndic com a mostra clara de transparència i bon govern.

La definició de la banda ampla a Internet com a servei universal

El Síndic constata que s'avança molt lentament en la definició de l'accés a Internet per banda ampla com a part del servei universal en el marc de les telecomunicacions.

La regulació com a servei universal, bàsic i essencial permetria a tothom, amb independència d'on treballés o residís, accedir a una connexió de banda ampla a preus assequibles i amb una millor protecció en l'accessibilitat i la qualitat en el servei. També obriria la porta a millorar la regulació específica i posar fi a molts dels abusos que pateixen avui els usuaris d'aquests serveis en mans de les companyies subministradores.

Es continua constatant que no es compleixen els terminis per permetre l'accés dels petits nuclis habitats de zones rurals a la banda ampla amb igualtat de condicions que la resta de Catalunya. També hi ha zones metropolitanes que encara tenen dificultats a l'hora d'accedir a Internet a la velocitat adequada.

Infància

La sobreocupació dels centres de menors

La saturació tant dels centres d'acolliment de menors com dels centres residencials d'acció educativa (CRAE) ha estat motiu de diverses queixes i actuacions d'ofici del Síndic. La sobreocupació és especialment alarmant en alguns centres, on la necessària intimitat dels infants queda compromesa.

Es tracta d'una tendència creixent fruit de l'augment del nombre d'infants tutelats, del tancament d'alguns centres i de les mancances del sistema d'acolliment en família. La creació de noves places durant el 2008 no ha estat suficient per aturar aquesta tendència.

Per al Síndic, aquesta sobreocupació és especialment alarmant en alguns centres, on la necessària intimitat queda compromesa pel nombre d'infants que han de dormir junts en cada habitació i pel fet que no disposen d'armaris ni de tauletes individuals per deixar-hi les seves pertinences. Tampoc no disposen de taules per estudiar a l'habitació.

També ha denunciat l'existència de llistes d'espera per accedir als CRAE, situació que vulnera el dret dels menors a accedir al recurs adequat a les seves necessitats. A més, la demora en l'assignació d'aquests recursos pot derivar en escapoliments de menors dels centres.

Medi ambient

Pisos turístics separats dels residencials

S'han rebut queixes per les conductes incíviques dels usuaris de pisos turístics, que provoquen molèsties als veïns. A partir d'una trobada amb la Síndica de Greuges de Barcelona, el Síndic ha recomanat que els municipis evitin la coexistència d'habitatges residencials amb els d'ús turístic. En línia amb aquesta recomanació, el districte de Ciutat Vella, que ja va limitar el nombre de pisos turístics i en va clausurar més de 400 d'il·legals, ha anunciat, el febrer de 2009, que vol intentar agrupar-los en blocs sencers sense veïns.

El Síndic també recomana que la regulació que estan elaborant conjuntament els departaments de Medi Ambient i Habitatge i el d'Innovació, Universitats i Empresa, inclogui un règim d'obligacions i prohibicions que reculli, entre d'altres, la prohibició de causar molèsties per sorolls a la resta de veïns, l'obligació de lliurar als inquilins les normes de convivència i l'obligació d'aquestes persones de respectar-les.

Tributs

Exempció de l'impost de vehicles per persones discapacitades

Durant el 2008 han estat destacades les queixes relacionades amb l'exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica (IVTM) a persones amb una discapacitat igual o superior al 33%. Les actuacions del Síndic en aquest àmbit han tingut un doble vessant.

D'una banda, s'ha estudiat la negativa d'alguns ajuntaments a aplicar retroactivament aquest impost a persones discapacitades. De l'altra, també han estat múltiples les queixes perquè alguns municipis han desestimat la sol·licitud d'aquesta exempció per discrepàncies amb l'acreditació de la minusvalidesa.

Emparat amb la legislació, en ambdós casos, el Síndic ha suggerit a les administracions implicades que rectifiquin i que facin efectiva l'exempció d'aquest impost. A més, els ha recordat que, tot i l'interès recaptatori que tenen els tributs, cal protegir altres valors com ara donar garanties suplementàries a les persones amb discapacitat perquè visquin amb plenitud de drets.

Urbanisme i habitatge

Retards en el reconeixement i l'abonament posterior de la renda bàsica d'emancipació

Cal destacar el nombre de queixes presentades per la lentitud en la tramitació del reconeixement de la renda bàsica d'emancipació i en el pagament d'aquest ajut un cop reconegut. En molts casos, la lentitud ha estat motivada per la dificultat de corregir errors de les sol·licituds, ja que la gestió d'aquests ajuts és compartida pel Departament de Medi Ambient i Habitatge i el Ministeri de l'Habitatge. Amb tot, el Síndic ha suggerit que es doni una diligència especial a la tramitació de les sol·licituds que ja fa mesos que estan

endarrerides i paralitzades per problemes tècnics aliens a la persona interessada, que no pot entendre per què els problemes i els errors interns no es resolen d'una manera més àgil.

Altres activitats del Síndic

El Síndic desplaça l'oficina a 14 localitats

El Síndic ha continuat amb la línia d'incrementar els desplaçaments per totes les comarques de Catalunya. Per primera vegada ha visitat durant el 2008 Sant Adrià de Besòs, Badalona, Martorell, Palafrugell i Mollet del Vallès, on ha recollit de primera mà les queixes i les consultes dels veïns. A més, la institució ha desplaçat l'oficina a nou localitats més, les quals ja havia visitat anys enrere (Figueres, Vic, Ripoll, Reus, les Borges Blanques, Banyoles, Vielha, Gadesa i el Vendrell).

A més d'atendre les persones (en total s'han rebut 177 consultes i 234 queixes), el Síndic i diversos membres del seu equip han aprofitat aquests desplaçaments per visitar centres socials i dependències de l'Administració i mantenir reunions amb els representants municipals.

Presència internacional

La reunió anual de la Junta Directiva Mundial de l'Institut Internacional de l'Ombudsman (IOI) va tenir lloc a Hong Kong (Xina) del 5 al 7 de novembre i va reunir dinou dels vint-i-dos membres que la integren, entre ells, el síndic, Rafael Ribó, director de la Regió Europea.

Durant la trobada es va renovar l'encàrrec al síndic d'impulsar la col·laboració entre l'IOI i les Nacions Unides per promoure la figura de l'ombudsman a nous països, com a institució garant dels drets dels infants.

La institució del Síndic també és membre de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman (FIO), de l'Associació de Mediadors i Ombudsman de la Francofonia (AOMF) i de la Xarxa Europea d'Ombudsman per als Infants (ENOC). Com a membre d'aquestes associacions, pot treballar en xarxa i intercanviar informació i experiències amb altres defensors d'arreu del món.

Cooperació internacional

El Síndic de Greuges i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) col·laboren des de l'any 2005 en un projecte a Bòsnia i Hercegovina, que ha finalitzat l'any 2008 amb la presentació a Sarajevo del Protocol marc d'actuacions en casos de maltractaments als infants. A més, des que es va signar, el setembre de 2006, un conveni marc de col·laboració entre el Síndic i l'ACCD, s'han posat en marxa altres accions conjuntes.

L'any 2008, a l'empara d'aquest conveni marc, s'ha iniciat el projecte d'assistència jurídica gratuïta a la regió sèrbia de Vojvodina i s'ha executat un projecte de suport a l'Ombudsman de Sèrbia, institució de creació recent, en col·laboració amb l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE).